

Eläketurvakeskuksen lyhyen aikavälin ennusteen päivitys 31.3.2025

Eläketurvakeskus (ETK) on päivittänyt perusskenaarion mukaisia lyhyen aikavälin ennusteita maaliskuussa. Edellinen lyhyen aikavälin ennuste on julkaistu 7.2.2025. Päivitetyt ennustelaskelmat perustuvat 16.1.2025 julkaistuu ETK:n suhdanne-ennusteeseen, jota on päivitetty ETK:ssa helmikuun tietojen perusteella. Päivitetyssä ennusteessa on huomioitu eläkevarojen tilanne helmikuun 2025 lopussa sekä maaliskuun alustavia osaketuottoja. Ennustelaskelmassa käytettäviä eläkevarojen tuotto-oletuksia on myös päivitetty edellisiin laskelmiin verrattuna. Laskelma perustuu tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin.

Ennusteessa on julkaistu myös uusi YEL-ennusteen päivitys, jonka kuvaus löytyy alta erillisenä kappaleena.

Sijoituksissa alamäkeä ja korkeammat tuotto-oletukset

Lyhyen aikavälin rahoitusennusteen eläkevarojen reaalityttö-oletusta on tässä laskelmassa tarkistettu sijoituslajikohtaisesti perustuen ETK:n pitkän aikavälin ennustelaskelman päivitykseen. Päivitystä on kuvattu tarkemmin osiossa 4.1 ETK:n raportissa ”Työurien kehitys ja työeläkejärjestelmän sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys” <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-691-388-2>.

Ennustemallin päivitetyt reaalityttö-oletukset ovat korkosijoituksille 2,2 prosenttia, osakesijoituksille 3,7 prosenttia, kiinteistösijoituksille 2,9 prosenttia ja muille sijoituksille 2,5 prosenttia vuodessa. Edellisissä laskelmissa käytetyllä keskimääräisellä sijoitusjakaumalla eläkevarojen reaalityttö yhteensä olisi näillä tuotto-oletuksilla noin 3,0 prosenttia. Aiemmin eläkevarojen reaalityttö-oletus on ollut noin 2,5 prosenttia ja osakesijoitusten 4,0 prosenttia.

Sijoituslajikohtaisten tuotto-oletusten lisäksi mallissa on päivitetty oletusta sijoitusjakauman kehityksestä. Edellisissä ennusteissa jakauman on oletettu pysyvän vakiona koko ennustejakson ajan, ja oletettu jakauma on perustunut viime vuosien toteutuneisiin keskimääräisiin jakaumiin. Tästä laskelmasta alkaen sijoitusjakauman määräytymissäntö muuttuu dynaamiseksi perustuen järjestelmän keskimääräiseen vakavaraisuusasemaan (z-lukuun). Korkojen ja osakkeiden osuudet eläkevaroista määräytyvät laskelmalla siten, että asetulla jakaumalla z-luku pyritään pitämään tavoitearvossa 1,6. Tätä tuottomallia käyttämällä laskelman sijoitusjakauma pysyy ennusteen alussa lähellä työeläkeyhtiöiden keskimääräistä 31.12.2024 mukaista jakaumaa. Osakkeiden osuus vaihtelee ennustejakson aikana noin 51 prosentista noin 54 prosenttiin, kun vuoden 2024 lopussa työeläkeyhtiöiden eläkevaroista noin 53 prosenttia oli sijoitettuna osakkeisiin. Aiemmin osakkeiden osuus ensimmäisten ennustevuosien jälkeen asetettiin noin 48 prosenttiin.

Edellä mainittujen muutosten seurauksena eläkevarojen oletettu nimellistuotto tulevina vuosina on noin 5,2 prosenttia, kun se edellisissä ennusteissa

oli 4,5 prosenttia. Tässä laskelmassa on huomioitu alkuvuoden toteutuneet osaketuotot käyttäen tammi- ja helmikuun osaketuottokertoimia sekä päivälle 27.3 laskettua maaliskuun osaketuoton ennakoivaa indeksiä -4,23 prosenttia. Kuluvan vuoden nimellistuoton arvio on 3,7 prosenttia, eli 2,5 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisessä ennusteessa. Osakesijoitusten lasku ja eläkevarojen määrä helmikuun lopussa huomioiden keskimääräinen vakavaraisuusaste kuluvan vuoden lopussa olisi arvion mukaan 128,2 prosenttia, eli 1,9 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisessä ennusteessa. Kuluvan vuoden osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu (OLV) laskisi tällöin noin 2,0 miljardiin euroon, kun se edellisessä ennusteessa olisi ollut noin 3,5 miljardia euroa. Suuremman tuotto-oletuksen seurauksena vakavaraisuusaste kuitenkin kohoaa tässä laskelmassa ennustejakson lopussa noin 131 prosenttiin, eli noin 3 prosenttiyksikköä suuremmaksi kuin edellisessä ennusteessa.

Muut päivitykset

Ennusteessa on huomioitu helmikuun tiedoilla päivitetty ETK:n suhdanne-ennuste. Kuluvan vuoden inflaation arvio on laskenut 1,2 prosentista 1,0 prosenttiin. Työeläkeindeksin ennuste on noin 0,1 prosenttia pienemmällä tasolla vuodesta 2026 alkaen. Yksityisten alojen palkkasumman kasvuennusteessa ei ole tapahtunut muutosta, mutta julkisten alojen palkkasumman arvioitu kasvu kuluvalle vuodelle on noussut 4,4 prosentista 5,0 prosenttiin.

Eläkemenon ennusteessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Alaspäin tarkistettujen työeläkeindeksien seurauksena kokonaiseläkemeno on noin 30–40 miljoonaa euroa pienemmällä tasolla vuositasolla kuin edellisessä ennusteessa. Tasattava eläkemeno kuitenkin kasvaa edellistä ennustetta nopeammin johtuen lähivuosien pienemmistä vanhuuseläkerahastojen täydennyksistä. Ennustejakson puolivälissä tasattava eläkemeno on edellistä ennustetta noin 100 miljoonaa suuremmalla tasolla, ja ero kaventuu noin 60 miljoonaan euroon ennustejakson lopussa.

OLV:in mukainen lisärahoitointi vuonna 2026 on alkuvuoden osakesijoitusten laskun seurauksena noin 1,6 miljardia euroa edellistä ennustetta pienempi. Tämän jälkeen erot iv4-korotuksissa ovat pieniä niiden ollessa noin 100 miljoonaa euroa edellistä ennustetta pienemmät vuosittain. Nopeammin kasvavan vakavaraisuuden seurauksena täydennyskertoimen mukaiset iv1-korotukset kuitenkin kasvavat tasaisesti edellistä ennustetta suuremmiksi. Ennustejakson lopussa vuosittaiset vanhuuseläkerahastojen lisätäydennykset ovat yhteensä noin 400 miljoonaa euroa edellistä ennustetta suuremmat. Muutosten seurauksena tasausvastuu kasvaa ensin edellistä ennustetta hitaammin jääden enimmillään lähes 400 miljoonaa euroa alemmalle tasolle, mutta päätyen ennustejakson lopussa samansuuruisiksi noin 22,7 miljardiin euroon.

Ennustetulosteen muutokset

Lyhyen aikavälin maksutasoennusteen tulosteelle on lisätty joitain uusia tietoja. Taulukossa ”Palkkasumman kehitys, TyEL-MEL” on TyEL:in ja MEL:in palkkasummien yhteenlaskettujen arvojen lisäksi esitetty nyt myös pelkän TyEL-palkkasumman ennuste. Taulukossa ”Keskimääräinen TyEL-maksu ja sen pysyvät osat” on maksun maksutappio-osa ja lakisääteiset osat esitetty nyt erikseen. Taulukossa aiemmin esitetty koronaosa on siirretty alemmas taulukoon ”Maksutulo, TyEL-MEL”.

YEL-ennusteen päivitys

YEL-ennusteeseen on tehty useita päivityksiä. Ennusteeseen on päivitetty alustavat tiedot vuoden 2024 toteutumisesta. Ennusteeseen on käytetty työeläkeindeksin sekä palkkakertoimen kehityksenä VM:n 19.3. päivättyä suhdanne-ennustetta vuoteen 2029 asti. Lisäksi ennustevuosien määrää on kasvatettu aiemmasta kuudesta vuodesta kymmeneen vuoteen. Ennuste perustuu tällä hetkellä voimassa olevaan lakiin.

Valtion osuuden ennuste on herkkä muutoksille, eikä kuluvan vuoden ennusteen osalta 20 miljoonan heilahtelu ole tavatonta. Lokakuun ennusteesta vuoden 2024 valtion osuus on kasvanut 7 miljoonaa euroa, kun taas vuodesta 2025 lähtien se on alentunut. Vuoden 2028 osalta alenema on reilut 20 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 alustava eläkemeno on 1 697 miljoonaa euroa, eli noin 7 miljoonaa euroa korkeampi lokakuun ennusteeseen nähden, mikä pääosin selittää muutoksen myös ennustetussa valtion osuudessa. Eläkemenon ennustetaan kasvavan tasaisesti, mutta tässä ennusteessa kasvu on maltillisempaa lokakuun ennusteeseen verrattuna. Vuoden 2028 eläkemenoennuste on noin 1 890 miljoonaa euroa, eli noin 20 miljoonaa euroa lokakuun ennustetta alempi.

Vuoden 2025 alustava työtulosumma on 5 331 miljoonaa euroa, eli noin 8 miljoonaa euroa lokakuun ennustetta alempi. Myös työtulosumman ennustetaan kasvavan tulevina vuosina melko tasaisesti ollen esim. vuonna 2028 noin 6 010 miljoonaa euroa, mikä on lähes 15 miljoonaa euroa lokakuun ennustetta korkeampi. Työtulosumman ennusteeseen on otettu huomioon työtuloihin tehtävät tarkastukset. Tarkastusten vaikutusarvio perustuu voimassa olevaan YEL-vakuutuskantaan ja siihen, että tarkastuksessa olevien yrittäjien työtulot vahvistetaan vuodesta riippuen keskimäärin vajaan 70 prosenttiin YEL-työtulolaskurin suosituksesta ottaen kuitenkin huomioon siirtymävaiheen 4000 euron rajoitus.

Työtulotarkastuksia on tehty vuodesta 2023 alkaen. Ne nostavat työtulosumman määrää kumulatiivisesti vuosi vuodelta. Tarkastusten kokonaisvaikutus esimerkiksi vuoden 2028 maksutulossa on tässä ennusteessa arviolta 100–200 miljoonaa euroa.